

II. CIVILINĖ TEISĖ

FINANSINĖS NUOMOS SĄVOKA PAGAL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINĮ KODEKSĄ

Doktorantas Gediminas Lisauskas

Lietuvos teisės universitetas, Teisės fakultetas, Finansų ir mokesčių teisės katedra
Ateities g. 20, 2057 Vilnius
Telefonas 271 45 21
Elektroninis paštas fmtk@ltu.lt

Pateikta 2002 m. rugsėjo 24 d.

Parengta spausdinti 2002 m. spalio 25 d.

*Recenzavo Lietuvos teisės universiteto Teisės fakulteto Finansų ir mokesčių teisės katedros vedėjas
dr. Algirdas Miškinis ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
viršininkės pavaduotojas docentas dr. Mindaugas Strumskis*

S a n t r a u k a

Pastaruju metu Lietuvoje pastebimai didėja lizingo paslaugų paklausa. Kartu tampa aktualūs ir lizingo santykių teisinio reguliavimo klausimai. Sparti lizingo santykių raida reikalauja ne tik spręsti kylančias praktines problemas, bet ir skatina šiuos santykius bei juos reglamentuojančius teisės aktus nagrinėti teoriniu–moksliniu požiūriu.

Šiame straipsnyje nagrinėjama naujame Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse pateiktos *finansinės nuomos* sąvokos problema, atliekama jos lyginamoji analizė su užsienio valstybių finansinę nuomą reglamentuojančiais teisės aktais.

Straipsnio tikslas – išskirti naujame Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse pateiktos *finansinės nuomos* sąvokos svarbiausius elementus, atskleidžiančius finansinės nuomos santykių esmę. Straipsnyje taip pat išskiriami ir kiti (fakultatyviniai) *finansinės nuomos* sąvokos elementai bei atskleidžiama jų reikšmė.

I v a d a s

Finansinė nuoma yra vienas populiariausių finansinių instrumentų, leidžiančių pakankamai lanksčiai ir veiksmingai investuoti. Lizingo [1] pranašumai, palyginti su kitomis finansavimo formomis, bei neretai suteikiamos mokesčių lengvatos dar labiau skatina lizingo rinkos plėtrą. Pastaruju metu Lietuvoje pastebimai didėja lizingo paslaugų paklausa. Kartu tampa aktualūs ir lizingo santykių teisinio reguliavimo klausimai. Sparti lizingo santykių raida reikalauja ne tik spręsti kylančias praktines problemas, bet ir skatina šiuos santykius bei juos reguliuojančius teisės aktus nagrinėti teoriniu–moksliniu požiūriu.

Naujas Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (toliau – LR CK), įsigaliojęs nuo 2001 m. liepos 1 d., ne tik praplėtė bei detalizavo civilinių turtinių santykių reguliavimą Lietuvoje, bet ir reglamentavo kai kurias naujas bei kokybiškai atskiras turtinių santykių rūšis, faktiškai egzistuojančias komercinėje apyvartoje. Kaip atskira sutarčių rūšis LR CK 6 knygos XXX skyriuje reglamentuojama finansinė nuoma.

Svarbu pabrėžti, kad lizingo santykių reguliavimas tradiciškai apima keturias pagrindines sritis: sutarčių teisę, įmonių teisę, mokesčių teisę ir finansų (buhalterinę) apskaitą. Atsižvelgiant į užsienio valstybių praktiką, *lizingo* ir/ar *finansinės nuomos* sąvokos atskirose srityse neretai apibrėžiamos skirtingai arba apskritai nereglamentuojamos [2], todėl nag-

rinėjant *finansinės nuomos* sąvokos problemą mokslinė prasme svarbu ne tik išskirti šios sąvokos svarbiausius elementus bei jų reikšmę atskiroje teisės šakoje (šiuo atveju sutarčių teisėje), bet ir atskleisti jų santykį ir galimą įtaką finansinės nuomos santykių reguliavimui kitose teisės šakose.

Taigi šiame straipsnyje siekiama išskirti LR CK pateiktos *finansinės nuomos* sąvokos svarbiausius elementus, atskleidžiančius finansinės nuomos santykių esmę. Straipsnyje išskiriami ir kiti (fakultatyvūs) *finansinės nuomos* sąvokos elementai bei atskleidžiama jų reikšmė.

Atliekant analizę buvo nagrinėjami Lietuvos bei užsienio valstybių teisės aktai ir mokslinė literatūra, taikomi lyginamosios teisėtyros ir sisteminės analizės mokslinio tyrimo metodai.

1. Finansinės nuomos santykių esmė ir svarbiausi finansinės nuomos sąvokos elementai

LR CK 6.567 straipsnio 1 dalyje finansinė nuoma apibrėžiama taip: „pagal lizingo (finansinės nuomos) sutartį viena šalis (lizingo davėjas) įsipareigoja įgyti nuosavybės teise iš trečiojo asmens kitos šalies (lizingo gavėjo) nurodytą daiktą ir perduoti jį lizingo gavėjui valdyti ir naudoti verslo tikslais už užmokestį su sąlyga, kad sumokėjus visą lizingo sutartyje numatytą kainą daiktas pereis lizingo gavėjui nuosavybės teise, jeigu sutartis nenumato ko kita“ [3, p. 271].

Reikia pabrėžti, kad LR CK pateikiama ne *finansinės nuomos* apskritai, o *finansinės nuomos sutarties* [4] sąvoka. Tokia šio apibrėžimo analizė visų pirma leidžia išskirti svarbiausius *finansinės nuomos* sąvokos elementus sutarčių teisėje.

LR CK *finansinės nuomos* sąvoka apibrėžia vadinamąjį klasikinį finansinės nuomos modelį, kai sutartinių santykių dalyviai yra trys pagrindiniai subjektai: lizingo davėjas, lizingo gavėjas ir pardavėjas. Pažymėtina, kad savo turiniu ji labai panaši į *finansinės nuomos* sąvokas, pateikiamas 1991 m. Kanados Kvebeko provincijos civiliniame kodekse [5] ir 1994 m. Rusijos Federacijos civiliniame kodekse [6], kuriais buvo vadovautasi rengiant LR CK [7, p. 11]. Atliekant lyginamąją analizę galima rasti ir tam tikrų skirtumų, kurie bus trumpai aptariami toliau. LR CK *finansinės nuomos* sąvoka iš esmės atitinka ir pagrindinius finansinės nuomos apibrėžimo kriterijus, pateiktus UNIDROIT 1988 m. Otavos konvencijoje „Dėl tarptautinio finansinio lizingo“ [8, p. 135–137].

Atsižvelgiant į tai, kad apibrėžimo tikslais įstatymų leidėjas pasirinko bendriausią finansinės nuomos atvejį, galima daryti išvadą, kad taip siekiama aprėpti kuo didesnę praktikoje egzistuojančių (ar galinčių atsirasti) santykių įvairovę. Turint omenyje tokio pobūdžio tikslą, šiai sąvokai taikytinas plečiamasis, o ne siaurinamasis aiškinimas.

Paanalizavus LR CK pateiktą finansinės nuomos sutarties apibrėžimą, taip pat atsižvelgiant į užsienio valstybių praktiką, galima išskirti šiuos svarbiausius *finansinės nuomos* sąvokos elementus: (1) lizingo gavėjas pasirenka lizingo sutarties dalyką (daiktą) ir pardavėją; (2) lizingo davėjas įsipareigoja įsigyti nuosavybės šį daiktą siekdamas jį išnuomoti lizingo gavėjui. Pažymėtina, kad, pavyzdžiui, 1994 m. Rusijos Federacijos kodekso komentare turto įsigijimas siekiant jį išnuomoti laikomas esminiu finansinės nuomos bruožu [9, p. 237]. Labai panašūs kriterijai išskiriami ir JAV vieningame komerciniame kodekse (1990 m. red.), kuriame finansinės nuomos atribojimui nuo kitų panašių santykių skiriama labai daug dėmesio [10].

Taigi moksliniu požiūriu būtent šie sąvokos elementai atskleidžia finansinės nuomos santykių esmę – lizingo davėjo finansinį interesą. Lizingo davėjo pagrindinis tikslas yra suteikti finansavimą lizingo gavėjui, o lizingo sutarties dalyko (daikto) įsigijimas nuosavybės yra tik lizingo davėjo interesų užtikrinimo priemonė. Iš šio pagrindinio principo išplaukia ir kokybiškai skirtingas bei specifinis finansinės nuomos santykių reglamentavimas, apimantis šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą, rizikos ir atsakomybės paskirstymą.

Kiti *finansinės nuomos* sąvokos elementai teoriniu–moksliniu požiūriu nėra tokie reikšmingi, todėl vertintini kaip fakultatyvūs. Tačiau praktikoje jų reikšmė ir privalomumas gali

būti diskutuotinas ir, atsižvelgiant į užsienio valstybių patirtį, dažnai priklauso nuo pasirinkto įstatymo aiškinimo (šiuo atveju siauriamojo pobūdžio) bei susiklosčiusios teisės normų taikymo praktikos. Siauriamojo aiškinimo arba papildomų kriterijų nustatymo poreikis praktikoje gali kilti, pavyzdžiui, sprendžiant mokesčių lengvatų, taip pat kitokių investicijų skatinimo priemonių taikymo finansinei nuomai galimybes arba siekiant kitų panašių tikslų.

2. Kiti finansinės nuomos sąvokos elementai pagal LR CK

Analizuojant LR CK 6.567 bei 6.568 straipsnius, teoriniu požiūriu galima išskirti ir kitus finansinės nuomos sąvokos elementus, kurie bus toliau trumpai apžvelgti: (1) lizingo dalyko išnuomojimas tik verslo tikslais, t. y. vartojimo lizingo pripažinimo finansine nuoma problema; (2) nuosavybės teisės perėjimas lizingo gavėjui pasibaigus finansinės nuomos sutarties terminui; (3) reikalavimai lizingo dalykui; (4) reikalavimai lizingo subjektams.

2.1. Ar vartojimo lizingas gali būti finansinė nuoma?

LR CK 6.567 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, teigiama, kad „viena šalis (lizingo davėjas) įsipareigoja įgyti nuosavybės teise iš trečiojo asmens kitos šalies (lizingo gavėjo) nurodytą daiktą ir perduoti jį lizingo gavėjui valdyti ir naudoti verslo tikslais“ [3, p. 271]. Atrodytų, kad šiam reikalavimui suteikta imperatyvi išraiška, tačiau ar tai reikštų, kad finansinės nuomos nuostatų taikyti pagal LR CK negalima tuo atveju, kai lizingo gavėjas yra vartotojas? Ko gero, toks aiškinimas sutarčių teisės požiūriu nebūtų logiškas, nes santykių esmė išlieka ta pati, t. y. lizingo davėjas šiuo atveju taip pat turi tik finansinį interesą. Panaši problema kyla ir pagal 1994 m. Rusijos Federacijos civilinį kodeksą, o tokį imperatyvų reglamentavimą sutarčių teisės teoretikai laiko teisės spraga [11, p. 351].

Užsienio valstybių praktikoje vartojimo lizingo problema dažniausiai sprendžiama sukuriant iš esmės panašų vadinamojo „klasikinio finansinės nuomos trikampio“ reglamentavimą vartojimo kredito ar kitame panašiam vartojimo teisės institute [12; 13, p. 26–29], tuo tarpu investicijų ar mokesčių lengvatų taikymo tikslais vartojimo lizingo pripažinimo finansine nuoma klausimas sprendžiamas atsižvelgiant į konkrečios valstybės politikoje pasirinktus skatinimo prioritetus.

Vartojimo kredito institutas reglamentuojamas ir LR CK 6 knygos XLIII skyriaus (Paskola) 3 skirsnyje. Atskiras vartojimo lizingo santykių reguliavimas čia nėra pateikiamas, tačiau atkreiptinas dėmesys į LR CK 6.886 straipsnio 2 dalį. Joje yra teigiama, kad: „Vartojimo kredito sutartimi taip pat laikoma pirkimo–pardavimo išsimokėtinai (išperkamosios nuomos) ar kita panašaus pobūdžio sutartis, kai daiktai, esantys sutarties dalyku, vartotojo nuosavybėn pereina per šioje sutartyje nustatytą terminą sumokėjus daikto kainą, kredito palūkanas bei kitus sutartyje nustatytus mokesčius“ [3, p. 329].

Taigi sistemiškai aiškinant LR CK finansinės nuomos ir vartojimo kredito skyrių normas darytina išvada, kad vartojimo lizingo atveju turėtų būti taikomos finansinės nuomos nuostatos (bent jau esant išperkamajai nuomai [14]) ir, fakultatyviai, vartojimo kredito nuostatos. Taip būtų užtikrinama tiek lizingo davėjo finansinio intereso apsauga, tiek vartotojų teisių gynimas. Vis dėlto turint omenyje gana griežtus reikalavimus vartojimo sutartims, dabartinių LR CK vartojimo kredito skyriaus nuostatų taikymas finansinei nuomai gali riboti vartojimo lizingo plėtrą.

2.2. Nuosavybės teisės perėjimas lizingo gavėjui pasibaigus finansinės nuomos sutarties terminui

Kitas finansinės nuomos sąvokos elementas, dėl kurio Lietuvoje dažnai diskutuojama, yra nuosavybės teisės į lizingo sutarties dalyką perėjimas lizingo gavėjui, pastarajam sumokėjus visas lizingo įmokas. Šiuo atveju LR CK 6.567 straipsnio 1 dalyje pateiktame finansinės nuomos apibrėžime šis reikalavimas išreikštas aiškiai dispozityviai, t. y. lizingo sutarties dalykas (daiktas) perduodamas lizingo gavėjui „valdyti ir naudoti verslo tikslais už užmokesť

su sąlyga, kad sumokėjus visą lizingo sutartyje numatytą kainą daiktas pereis lizingo gavėjui nuosavybės teise, jeigu sutartis nenumato ko kita“ [3, p. 271].

Tas pat pasakytina ir paanalizavus tiek užsienio valstybių praktiką, tiek ir UNIDROIT 1988 m. Otavos konvencijos „Dėl tarptautinio finansinio lizingo“ nuostatas. Apibrėžiant finansinę nuomą dažniausiai pateikiamos kelios finansinės nuomos sutarties pasibaigimo alternatyvos (dispozityvinio pobūdžio), tačiau nuosavybės teisės į lizingo sutarties dalyką perėjimas lizingo gavėjui nėra laikomas esminiu finansinės nuomos požymiu [2; 8, p. 135–137; 9, p. 237]. Be to, pavyzdžiui, pagal JAV arba Didžiosios Britanijos teisę, jei sutartyje yra numatytas nuosavybės teisės perėjimas lizingo gavėjui pasibaigus sutarties terminui arba numatyta lizingo gavėjo galimybė įsigyti turtą už nominalią kainą, dėl tokių nuostatų sutartis gali būti pripažįstama ne finansine nuoma, o viena iš pirkimo–pardavimo sutarties rūšių [15; 16, p. 366–386].

Taigi nuosavybės teisės į lizingo sutarties dalyką perėjimas lizingo gavėjui pasibaigus sutarties terminui nėra laikytinas būtinuoju finansinės nuomos požymiu. Šis požymis dažnai priskiriamas išperkamajai nuomai [17, p. 53–54; 18, p. 155; 19], kuri gali būti laikoma viena iš finansinės nuomos rūšių.

2.3. Reikalavimai lizingo dalykui

Nagrinėjant lizingo dalyką kaip *finansinės nuomos* sąvokos elementą, reikia pabrėžti, kad pagal LR CK 6.568 straipsnio 1 dalį „lizingo sutarties dalyku gali būti bet kokie nesunaudojamieji kilnojamieji ir nekilnojamieji daiktai, išskyrus žemę ir gamtos išteklius“ [3, p. 271].

Panašūs apribojimai nustatyti ir pagal, pavyzdžiui, 1994 m. Rusijos Federacijos civilinį kodeksą, tačiau jie grindžiami tuo, kad „žemės ir kitų gamtos išteklių naudojimas verslo tikslais visų pirma reguliuojamas žemės klausimus reglamentuojančiuose įstatymuose“ [9, p. 329]. Galima sutikti su Rusijos teisės teoretikų nuomone, kad, nesant tokio reguliavimo, „žemės sklypų ir kitų gamtinių objektų lizingo uždraudimas veda prie faktinio nekilnojamojo turto lizingo apribojimo“ [6, p. 156].

LR CK inkorporuotas žemės nuomos reguliavimas, tačiau žemės finansinės nuomos klausimai čia nėra atskirai reglamentuojami. LR CK nustatytą apribojimą dėl žemės pripažinimo lizingo dalyku dar galima būtų aiškinti mokesčių teisės ar finansų (buhalterinės) apskaitos nuostatomis, nes žemės ir gamtos išteklių nusidėvėjimas nėra skaičiuojamas. Tačiau šiuos papildomus reikalavimus turėtų nustatyti atitinkamos mokesčių teisės normos ar finansų (buhalterinės) apskaitos taisyklės, tuo tarpu sutarčių teisės tikslais toks bendro pobūdžio apribojimas iš esmės nėra reikalingas.

2.4. Reikalavimai lizingo subjektams

Pagal LR CK 6.567 straipsnio 3 dalį „lizingo davėjas pagal sutartį gali būti bankas arba kitoks pelno siekiantis juridinis asmuo“ [3, p. 271]. Šia prasme finansinės nuomos reglamentavimas siejasi su įmonių teise, nes finansinės nuomos veiklą vykdančiams subjektams gali būti nustatyti tam tikri reikalavimai. Finansinė nuoma priskiriama finansinio tarpininkavimo veiklai. Prancūzijoje lizingo operacijas gali vykdyti komercinės įmonės, o jei tai nuolatinė veikla, lizingo davėjas turi būti kredito institucija [20, p. 256]. Kitose valstybėse, pavyzdžiui, Belgijoje, Rusijos Federacijoje, nustatomi finansinės nuomos veiklos licencijavimo reikalavimai, tuo tarpu, pavyzdžiui, Italijoje yra nustatytas minimalus šią veiklą vykdančios bendrovės įstatinio kapitalo dydis [6, p. 140–147]. Lietuvoje finansinės nuomos veikla šiuo metu nėra licencijuojama ir nėra nustatyta papildomų reikalavimų lizingo davėjams. Reikia pabrėžti, kad, palyginti su kitomis finansinės veiklos rūšimis, finansinė nuoma santykinai mažiau rizikinga, todėl nustatyti griežtus reikalavimus finansinę nuomą vykdančiams subjektams iš esmės nėra būtina.

Lizingo gavėjams LR CK tiesiogiai nenumato jokių reikalavimų. Tiesa, LR CK 6.567 straipsnio 1 dalyje pateiktas *finansinės nuomos* sutarties sąvokos apibrėžimas įtvirtina bendro pobūdžio nuostatą, kad finansinės nuomos dalykas turi būti naudojamas verslo tikslais. Iš to išplaukia, kad vartotojas negalėtų būti lizingo gavėjas, tačiau, kaip jau buvo minėta, vartojimo lizingo atveju nereikėtų riboti finansinės nuomos nuostatų taikymo.

Užsienio valstybių praktikoje pardavėjui, iš kurio lizingo davėjas įsigyja lizingo objektą, dažniausiai nėra keliami papildomi reikalavimai. Tokių reikalavimų nenumato ir LR CK.

Kalbant apie *finansinės nuomos* sąvokos problemą dažnai paliečiami ir kiti klausimai, susiję su finansinės nuomos subjektais, pavyzdžiui, grįžtamojo lizingo ir tiesioginio lizingo pripažinimu finansine nuoma, tačiau šios problemos čia nebus nagrinėjamos.

Išvados

1. LR CK pateikta *finansinės nuomos* sąvoka yra bendro pobūdžio ir atskleidžia tik pačius svarbiausius klasikinio finansinės nuomos santykių trikampio bruožus. Galima išskirti šiuos svarbiausius LR CK *finansinės nuomos* sąvokos elementus, atskleidžiančius finansinės nuomos santykių esmę: (1) lizingo gavėjas pasirenka lizingo sutarties dalyką (daiktą) ir pardavėją; (2) lizingo davėjas įsipareigoja įsigyti nuosavybėn šį daiktą siekdamas jį išnuomoti lizingo gavėjui. Kiti *finansinės nuomos* sąvokos elementai teoriniu–moksline požiūriu vertintini kaip fakultatyvūs.

2. Vartojimo lizingo atveju turėtų būti taikomos finansinės nuomos nuostatos (bent jau esant išperkamajai nuomai) ir fakultatyviai vartojimo kredito nuostatos. Taip būtų užtikrinama tiek lizingo davėjo finansinio intereso apsauga, tiek ir vartotojų teisių gynimas.

3. Nuosavybės teisės į lizingo sutarties dalyką perėjimas lizingo gavėjui pasibaigus sutarties terminui nėra laikytinas būtinuoju finansinės nuomos požymiu.

4. Sutarčių teisėje bendro pobūdžio apribojimas, kad lizingo dalyku negali būti žemė ir gamtos objektai, iš esmės nėra reikalingas. Papildomi reikalavimai mokesčių ir finansų (buhalterinės) apskaitos tikslais gali būti nustatomi atitinkamose mokesčių teisės normose ar finansų (buhalterinės) apskaitos taisyklėse.

5. Nustatyti lizingo subjektams papildomus reikalavimus nėra būtina.

6. Atsižvelgiant į *finansinės nuomos* sąvokos bendrumą ir sąlyginį neapibrėžtumą, finansinės nuomos santykiai bei jų reglamentavimas turi būti ir toliau nagrinėjami, siekiant tobulinti šių santykių reguliavimą atskirose teisės šakose bei sukurti nuoseklų *finansinės nuomos* sąvokos aiškinimą tarpšakiniu lygmeniu.

LITERATŪRA IR PASTABOS

1. Šiame straipsnyje *lizingo sąvoka* nėra tapati *finansinės nuomos sąvokai*. Ji vartojama plačiaja prasme, t. y. *lizingo sąvoka* apima finansinę nuomą (lizingą), veiklos lizingą bei kitas lizingo rūšis. Toks požiūris plačiai priimtas mokslinėje literatūroje bei užsienio valstybių praktikoje. Plačiau žr.: Clark. T. *Leasing Finance*. – London: Euromoney Publications Ltd., 1985; Харитоновa. Ю. С. *Договор лизинга*. – Москва, 2002.
2. Plačiau žr.: *Leasing Taxation*. KPMG. 1998 edition. – Amsterdam, 1998.
3. Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas, patvirtintas 2000 m. liepos 18 d. įstatymu Nr. VIII-1864 // *Valstybės žinios*. 2000. Nr. 74.
4. Sutarčių teisės teoretikai diskutuoja dėl finansinės nuomos sutarties sampratos, šių teisinių santykių pobūdžio ir atribojimo nuo kitų panašių sutarčių. Šios mokslinės problemos straipsnyje nėra nagrinėjamos. Plačiau žr.: Брагинский М. И., Витрянский. В. В. *Договорное право*. Книга Вторая. *Договоры о передаче имущества*. – Москва: Статут, 2000; Харитоновa. Ю. С. *Договор лизинга*. – Москва, 2002.
5. Plačiau apie finansinės nuomos reglamentavimą 1991 m. Kanados Kvebeko provincijos civiliniame kodekse žr.: Витрянский. В. В. *Договор аренды и его виды: прокат, фрахтование на время, аренда зданий, сооружений и предприятий, лизинг*. – Москва, 2000.
6. Plačiau apie finansinės nuomos reglamentavimą 1994 m. Rusijos Federacijos civiliniame kodekse žr.: Харитоновa. Ю. С. *Договор лизинга*. – Москва, 2002.
7. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Pirmoji knyga. Bendrosios nuostatos. Pirmasis leidimas. – Vilnius: Justitia, 2001.
8. *Uniform Law Review*. UNIDROIT. – Rome, 1988. Vol. 1.
9. Коментарий к гражданскому кодексу Российской Федерации, части второй (постатейный). Издание третье, исправленное и дополненное. – Москва, 1999.
10. Plačiau apie finansinės nuomos sąvoką pagal JAV Vieningąjį komercinį kodeksą (1990 m. red.) žr.: *Selected Commercial Statutes, 1995 Edition*. – St. Paul, Minn.: West Publishing Co., 1995.
11. **Романец Ю. В.** Система договоров в гражданском праве России. – Москва: Юрист, 2001.
12. Plačiau apie vartojimo lizingo reglamentavimą įvairiose valstybėse žr.: Clark T. *Leasing Finance*. – London: Euromoney Publications Ltd., 1985; *Leasing Taxation*. KPMG. 1998 edition. – Amsterdam, 1998; Харитоновa. Ю. С. *Договор лизинга*. – Москва, 2002.
13. **Stockton J. M., Miller F. H.** *Sales and Leases of Goods in a Nutshell*. 3rd edition. – St. Paul, Minn.: West Publishing Co., 1991.
14. Turint omenyje LR CK 6.886 straipsnio 2 dalies nuostatas, reikalavimas, kad nuosavybės teisė pereitų vartotojo nuosavybėn pastarajam sumokėjus visas lizingo įmokas, būdingas išperkamajai nuomai, tuo tarpu finansinės nuomos atveju nuosavybės teisės perėjimas nėra laikomas būtinu požymiu.
15. Plačiau žr.: *Selected Commercial Statutes, 1995 Edition*. – St. Paul, Minn.: West Publishing Co., 1995.
16. **Dobson P., Schmitthoff C. M.** *Charlesworth's Business Law, 15th edition* – London: Sweet & Maxwell, 1991.
17. **Žvirblis A.** *Mokesčių žinynas*. – Vilnius, 1998.
18. **Lyons S. M.** *International Tax Glossary*. Revised 3rd edition. – Amsterdam: IBFD Publications BV, 1996.
19. Reikia pasakyti, kad ne visose valstybėse nuosavybės teisės perėjimas lizingo gavėjui pasibaigus sutarties terminui laikomas išperkamosios nuomos požymiu. Pavyzdžiui, Didžiosios Britanijos teisėje išperkamajai nuomai (angl. *hire-purchase*) toks požymis nėra būdingas. Išperkamąją nuomą apibūdina lizingo gavėjo teisė (angl. *option*) įsigyti turtą nuosavybėn, o ne tokia pareiga ar automatinis nuosavybės teisės perėjimas. Plačiau žr.: Dobson P., Schmitthoff C. M. *Charlesworth's Business Law, 15th edition* – London: Sweet & Maxwell, 1991.
20. **Mesnooh C. J.** *Law and Business in France: a Guide to French Commercial and Corporate Law*. – Martinus Nijhoff Publishers, 1994.

***The Concept of Leasing (Financial Lease) under the New Civil Code
of the Republic of Lithuania***

Doctoral Candidate Gediminas Lisauskas

Law University of Lithuania

SUMMARY

During the recent years the demand for the leasing services in Lithuania has remarkably increased. At the same time the importance of the issues related to regulation of leasing relations has increased. The rapid development of the leasing relations requires not only solutions for arising practical problems, but also encourages the analysis of leasing and the related legislation from the scientific point of view.

This article deals with the concept of „financial leasing“ provided in the new Civil Code of the Republic of Lithuania, as well as its comparative analysis with the foreign legal acts regulating financial leasing.

The purpose of this article is to define the main elements of the concept of „financial leasing“ set by the Civil Code of the Republic of Lithuania that reveal the essence of financial leasing. The article also discusses other elements of this concept and their importance.

